

Yttrande till den konstnärspolitiska utredningen:
Konstnär -oavsett villkor? (SOU2018:23)

Från Dansavdelning 102, Teaterförbundet
2018-08-31

Inledning:

Den konstnärspolitiska utredningen Konstnär -oavsett villkor (SOU2018:23) är genomgripande och mycket bra utredning och vi välkomnar översikten, analysen och förslag på förbättringar av konstnärers villkor. Men vi saknar dansens; dansares och koreografers perspektiv i några stycken. Dansavdelning 102 ger därför här kommentarer utifrån denna utgångspunkt.

Yttranden:

Öka anslagen till den fria scenkonsten!

Det fria scenkonstlivet är en viktig och väsentlig del av det svenska kulturlivet. Variationen av förträfflig, berikande och dynamisk scenkonst är stor. Den är en motor för förnyelse och utveckling av hela kulturlivet och är dessutom en viktig del i utvecklingen av det vi ser på institutionernas scener. Man bör därför öka anslagen till den fria scenkonsten kraftigt!

Under många år såg vi hur anslagen urholkades då ingen höjning gjordes men priser och löner ökade. Den höjning på 25 miljoner kronor som gavs under 2017 var därför välkommen, men dessvärre långt ifrån tillräcklig! För att ha vibrerande och väl fungerande fri scenkonst krävs resurser. Därför anser vi att det är en brist att den konstnärspolitiska utredningen; Konstnär -oavsett villkor? inte föreslår ökade anslag till den fria scenkonsten. Detta är något man bör ta i betänkande.

6.4.3 Anställningsformer,

Vi i Dansavdelning 102 vill ha en kommentar i den konstnärspolitiska utredningen angående anställningsformer, som synliggör att det finns en stor andel fria kulturaktörer inom scenkonstområdet, utanför institutionerna. Till exempel arbetar frilansande dansare och koreografer ofta i tillfälliga sammanhang, med korta anställningar och enstaka föreställningstillfällen. Vi vill att utredningen synliggör dessa arbetsformer. Dessutom vill vi i Dansavdelning 102 en ökning av antalet arbetstillfällen för scenkonstnärer i den fria sektorn och anser att den konstnärspolitiska utredningen bör belysa och ge medel till detta ändamål.

Om det sker en ökning av antalet arbetstillfällen för professionellt utbildade konstnärer sker även en ökning av tillgången till konst för konstens skull, för publik i alla åldrar.

9.3.3 Kulturskolans ansvar,

Bra att det görs en satsning på Kulturskolan och att konstnärspolitiska utredningen föreslår en stark prioritering av verksamheten.

Men vi vill ändå att Konstnär -oavsett villkor? (SOU2018:23) trycker hårdare på att Kulturskolan ska vara avgiftsfri. Vi ser en stor skillnad i vilka barn och ungdomar som har möjlighet att ta del av dans och dansundervisning då endast föräldrar med stark ekonomi har råd med de dyra kurser som erbjuds utanför verksamheten.

Vi tycker också att Kulturskolan ska erbjuda kvalitativa kurser, med konstnärligt utbildade lärare, i olika nivåer, nybörjarkurser liksom mer avancerade kurser, detta för att ge möjlighet till utveckling och utmaningar, det är i de rätta utmaningarna som lusten och dansglädjen finns.

Dansare utbildar sig och går ofta in i yrkeslivet relativt unga, och de behöver vara tränade i dans redan när de söker in till eftergymnasiala utbildningar. De som ges möjlighet att bli dansare avgörs på så sätt tidigt i åldrarna och det är här kulturskolan kan påverka och skapa större jämställdhet inom dansaryket.

Dansavdelning 102 vill trycka på att det ska vara konstnärligt utbildad personal i Kulturskolans verksamhet.

9.8.1 Socialförsäkring och a-kassa,

Gällande A-kassan, ta bort taket om att en person bara får ha max 2 olika uppdragstagare när en använder faktureringsstjänster. Detta sätter käppar i hjulet för den frilansande konstnären som inte har eget företag och får jobberbjudande från uppdragsgivare som inte vill betala ut lön för att själva slippa administrativt arbete. Den frilansande konstnären kan då lätt bli av med ett jobb om den inte kan fakturera. Taket straffar konstnären då uppdragen kanske inte genererar mycket pengar men kan göra stor skillnad i ens närverk som framtida arbetsliv. Ta bort taket helt och räkna ut det på något annat sätt än antal, kanske ekonomiskt istället.

9.8.3 Friskvård, arbetsskador och rehabilitering,

Vad händer med en dansare som skadar sig, som har kroppen som instrument och arbetsredskap? Hur kan denna få mer hjälp för att snabbt komma tillbaka till sitt yrke?

Önskar att dansare får bättre hjälp och stöd av bl.a. Försäkringskassan. Att det finns en mer utvecklad trygghet när det gäller personer som har kroppen som arbetsredskap.

Hos Skatteverket vid deklaration, gör daglig träning för dansare avdragsgillt då det är att underhålla en dansares instrument.

10.1.2 Konstnärspolitiska utredningens konsekvenser:

Konstnärspolitiska utredningen "Konstnär – oavsett villkor? (SOU2018:23) belyser i sina konsekvenser i stort nästan bara skyddssystem för konstnärer, som A-kassan, Försäkringskassan, Allianserna och Centrumbildningarna.

Dansalliansen är toppen men inkluderar fortfarande bara 70 st. dansare. 70.

Dansavdelning 102 vid Teaterförbundet skulle önska att den Konstnärspolitiska utredningen ytterligare belyser vad ökade medel till scenkonsten, både den institutionella men främst den fria, skulle ge för konsekvenser. Vi anser att en utredning som denna, som är så omfattande, hellre ska se till möjligheter att skapa fler arbetstillfällen och projektbidrag än att lyfta fram lösningar för att bota symtomen av att det inte finns tillräckligt med medel i scenkonsten.

10.1.3

Dansavdelning 102 önskar tydliga exempel på hur man ser att digitaliseringen skulle utveckla scenkonsten och specifikt danskonsten. Detta för att motivera den stora satsning på digitalisering som föreslås i relation till de grundläggande medel som finns för att skapa konst, medel som behöver stärkas, i synnerhet för danskonsten.

Med vänlig hälsning

Dansavdelning 102, Teaterförbundet för scen och film

dansavd@teaterforbundet.se

genom

Kerstin Abrahamsson, ordförande

och

Helena Lundqvist, ordförande